

Regionfullmäktige i Region Skåne

Revisionsberättelse för år 2020

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda revisorer respektive lekmannarevisorer i den verksamhet som bedrivits i regionens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Vi ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper, att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och revisionens reglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Granskningen har bestått av dels grundläggande granskning av samtliga nämnder och styrelser och dels ett antal fördjupningsgranskningar.

Grunderna för att rikta anmärkning och eller avstyrka ansvarsfrihet är enligt god revisionsred i kommunal verksamhet:

- Bristande måluppfyllelse – verksamhet
- Bristande måluppfyllelse – ekonomi
- Ohörsamhet/obstruktion
- Icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning
- Brister i styrning och intern kontroll av verksamhet
- Brister i styrning och intern kontroll av ekonomi
- Otillräcklig beredning av ärenden
- Obehörigt beslutsfattande
- Ej rättvisande redovisning

Inledning

Det gångna året har varit extraordinärt. Den pågående pandemin har påverkat Region Skånes verksamheter mycket hårt. Konsekvenserna för verksamheterna har varit kännbara och i många fall dramatiska. Hälso- och sjukvården har på olika sätt ställt om för att möta de nya kraven, vilket har haft inverkan på inte minst tillgängligheten med uppskjuten vård som följd. Inom kollektivtrafiken har restriktionerna medfört stor inverkan på resandet och fokus har varit på åtgärder kopplat till trygga och flexibla resor. Region Skånes ekonomi har under året blivit starkt påverkad och belastad av pandemin. Samtidigt har staten tillskjutit tillfälliga statsbidrag som bidragit till att budgeterat resultat uppnåts. Pandemins inverkan på Region Skåne har beaktats i revisionsarbetet. Pandemihanteringen och konsekvenserna för tillgängligheten på grund av uppskjuten vård kommer att granskas under 2021 och framåt.

Regionstyrelsen

Årsredovisning

Årsredovisningen innehåller två separata resultat- och balansräkningar. En av dessa, benämnd blandmodellen, följer svensk lagstiftning medan den andra, som benämns fullfonderingsmodellen, följer internationellt vedertagen redovisningspraxis. Skillnaden i belopp mellan modellerna är väsentlig där blandmodellen visar ett lägre resultat med 350 miljoner kronor för räkenskapsåret samt 16 027 miljoner kronor högre eget kapital.

Vi är av uppfattningen att fullfonderingsmodellen ger en mer rättvisande bild av resultat och ställning och har därför sedan tidigare år accepterat en sådan redovisning så länge även en redovisning enligt blandmodellen görs parallellt. Blandmodellen är fortsatt den som enligt lag är tillämplig när det gäller att beräkna balanskravsresultatet.

Ekonomisk styrning, finansiella mål

***Resultatmål:** Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod, uppgå till minst två procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.*

Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.

Region Skånes resultat 2020 uppgick till 958 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunal-ekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Budgeterat resultat uppgick till 900 miljoner kronor, vilket ger ett budgetöverskott på 58 miljoner kronor. Det lagstadgade balanskravet uppnås.

Under den senaste femårsperioden 2016-2020 har resultatet uppgått till 2 266 miljoner kronor vilket motsvarar 1,1 procent av de samlade intäkterna. Därmed uppnåddes inte det långsiktiga resultatmålet.

Det ingående återställningskravet 2020 uppgick till 882 miljoner kronor. Med 2020 års balanskravsresultat på 599 miljoner kronor, uppgår Region Skånes återställningskrav till 282 miljoner kronor för perioden 2018-2020. Återstående återställningskrav för 2018 täcks inom budgeterat resultat i beslutad ”Verksamhetsplan och budget 2021 med plan 2022-2023”.

Finansieringsmål: *Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas för att delfinansiera större investeringsprojekt. Under 2020 bör självfinansieringsgraden (årets resultat och avskrivningar i förhållande till investeringsbelopp) uppgå till minst 46 procent för att inte äventyra skuldsättningsmålet.*

Resultatet och avskrivningarna bidrog 2020 med 2 528 miljoner kronor till finansieringen av investeringarna. Investeringarna uppgick till 4 039 miljoner kronor och den totala självfinansieringsgraden uppgick till 62,6 procent. Därmed uppnåddes finansieringsmålet.

Skuldsättningsmål: *Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.*

Region Skånes externa nettolåneskuld, exklusive pensionsskuld, uppgick till 6 497 miljoner kronor vid årsskiftet, vilket motsvarar 14,7 procent av de samlade intäkterna. Därmed uppnåddes skuldsättningsmålet.

Nettokostnadsökningen har för 2020 uppgått till 6,2 procent, vilket är en ökning med 2,4 procentenheter jämfört med 2019. Av nettokostnadsutvecklingen på 6,2 procent uppskattas 0,5 procentenheter utgöra covidrelaterade effekter. Den budgeterade nettokostnadsökningen för 2020 uppgick till 2,3 procent.

Verksamhetsstyrning, verksamhetsmål

Region Skåne har för 2020 beslutat om fyra övergripande mål, som ska leda till god ekonomisk hushållning.

Mål	Måluppfyllelse
Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet	delvis uppfyllt
En drivande utvecklingsaktör	uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare	delvis uppfyllt
Långsiktigt stark ekonomi	ej uppfyllt
<i>Samlad bedömning</i>	<i>delvis uppfyllt</i>

I årsredovisningen framkommer att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne ska anses ha en god ekonomisk hushållning, varför den samlade bedömning som görs i årsredovisningen blir ”delvis uppfyllt”. Revisorerna delar denna bedömning.

Revisorerna har under året genomfört ett antal fördjupningsgranskningar, bland annat inom:

- Upphandlingar
- IT- och informationssäkerhet

Utifrån granskningen av **upphandlingar** görs bedömningen att det finns ett behov av att ta fram en antikorrupsionspolicy inom regionen i syfte att sätta ramarna för det förebyggande arbetet mot mutor och korruption och således även inkludera förhållningssättet vid en upphandling. Granskningen har påvisat brister inom direktupphandlingar då det finns en avsaknad av dokumentation vilket strider mot lagen om offentlig upphandling. Direktupphandlingar över 100 000 kronor ska dokumenteras. Vidare bedöms bland annat att det finns en risk för att otillåtna direktupphandlingar har genomförts. Granskningen har även identifierat att det finns en avsaknad av övergripande uppföljning av inköpsmönster och avtalstrohet i Region Skåne vilket bedöms som en brist.

Utifrån granskningen av **IT- och informationssäkerhet** görs bedömningen att arbetet till stora delar bedrivs systematiskt och ändamålsenligt. Granskningen har påvisat brister inom systematisk uppföljning, kontroll och utvärdering, utbildning och patientintegritet i journalsystem.

Under 2020 har arbetet med införandet av **Skånes digitala vårdssystem** (SDV) fortsatt. Under året har projektet tillförts ytterligare 660 miljoner kronor varför total budget för SDV nu uppgår till 1,7 miljarder kronor. Det har framkommit att juridiska risker avseende patientdata finns och en oberoende granskning pågår internt. Revisorerna kommer fortsatt att följa SDV avseende både implementering och patientsäkerhet under 2021 och framåt.

Intern kontroll

Vi har granskat den interna kontrollen inom regionstyrelsen och bedömer den sammantaget som inte helt tillräcklig. Vi har även granskat samtliga nämnders återrapportering av det interna kontrollarbetet till styrelsen. I samband med delårsrapporten gjordes ingen uppföljning av regionstyrelsens eller övriga nämnders och styrelsernas interna kontrollarbete med hänvisning till pågående pandemi, vilket är en brist. Genomförd fördjupad granskning har påvisat avvikelser i regionstyrelsens interna kontroll avseende inköp. Uppföljningen av nämndernas interna kontrollarbete, som faller under regionstyrelsens ansvar, presenteras i årsredovisningen på en aggregerad nivå vilket minskar tydligheten.

Uppsiktsplikt

Uppsikten över nämnder och styrelser bedöms ha varit tillräcklig. Samtidigt visar budgetunderskotten inom hälso- och sjukvården att vidtagna åtgärder för att förbättra ekonomin inte har varit tillräckliga. Vi noterar också att flera av de verksamhetsmässiga målen, bland annat avseende tillgängligheten, inte uppnås.

Samlad bedömning

Vår bedömning är att Region Skånes resultatutveckling för 2020, förutom det långsiktiga resultatmålet, är förenlig med de av fullmäktige beslutade finansiella målen. Vi anser att Region Skånes ekonomiska situation inte är förenlig med den långsiktigt starka ekonomi som fullmäktige har beslutat om.

Regionen har i år, såsom tidigare år, redovisat resultat som inte uppfyller målet med god ekonomisk hushållning vilket vi framfört upprepad kritik mot. Vi har också tidigare framfört kritik mot bristerna i den ekonomiska styrningen. Vi konstaterar att problemen till viss del kvarstår.

Även om resultatet för den samlade sjukvården förbättrats något under 2020 är alltjämt vår bedömning att den för sjukvården upprättade budgeten för 2020, liksom tidigare år, inte var realistisk. Kostnadsvolymen är för stor i relation till beslutad budget. Intäkter och kostnader bedöms inte stå i proportion till varandra.

Vi ser fortsatt allvarligt på Region Skånes ekonomiska situation. Vi vill understryka betydelsen av att åtgärder vidtas i syfte att nå målen för god ekonomisk hushållning inklusive de verksamhetsmässiga målen för hälso- och sjukvården. Mot bakgrund av detta riktar vi även i år kritik mot regionstyrelsen.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker, trots kritik, att regionstyrelsen samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Hälso- och sjukvården

Under året har fördjupningsgranskningar genomförts inom området:

- Prehospital vård
- Kompetensförsörjning inom hälso- och sjukvården

Utifrån granskningen av **prehospital vård** görs bedömningen att den prehospitala verksamheten, inkluderande ambulansverksamhet och sjukvårdsrådgivning är ändamålsenlig och att den fungerar väl i vardagen. Samtidigt görs bedömningen att uppdelningen mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden av ansvaret för ambulanssjukvården och dess tillämpning inte är ändamålsenlig. Vidare görs bedömningen att ambulanssjukvården är jämlig i hela Skåne med hänsyn till de mål som fullmäktige har formulerat. Granskningen visar dessutom att ambulanssjukvårdens dimensionering och tillgänglighet i olika delar av Skåne tidigare har bedömts vara rimlig, men det saknas en aktuell analys av förutsättningarna för en jämlig ambulanssjukvård i Skåne.

Utifrån granskningen av **kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården** är bedömningen att Region Skånes arbete delvis bedrivs ändamålsenligt. Av granskningen framgår att samtliga granskade nämnder och sjukhusstyrelser står inför ännu större utmaningar vad gäller kompetensförsörjningen i jämförelse med tidigare granskning. Ytterligare utmaningar som påverkar möjligheterna att kunna rekrytera är bland annat vilket geografiskt läge som verksamheten har, möjligheten att kunna erbjuda en god arbetsmiljö samt konkurrenskraftiga löner. Det saknas även en tydlig strategi såväl inom de granskade nämnderna och sjukhusstyrelserna som övergripande inom Region Skåne för hur yngre ska attraheras till att i framtiden vilja arbeta inom Region Skåne.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Verksamhet

Resultatet av nämndens uppdrag kopplat till den samlade hälso- och sjukvården i Region Skåne, har inte medfört att målen uppnås eller att måluppfyllelsen förbättrats, till exempel vad avser tillgängligheten. Av den övergripande uppföljningen framgår dock att den samlade målbilden för kvalitet har förbättrats något jämfört med 2019. Det saknas vidare en tydlig styrning och uppföljning utifrån de uppgifter och ansvarsområden som nämnden har tilldelats.

Ekonomi

Hälso- och sjukvårdsnämnden har redovisat ett överskott om 93 miljoner kronor.

Intern kontroll

Nämndens interna kontroll bedöms sammanfattningsvis som inte tillräcklig. Bedömningen grundar sig bland annat på att den interna kontrollplanen inte har genomförts fullt ut som planerat och avsaknad av riskanalys för det interna kontrollarbetet.

Samlad bedömning

Vår bedömning av hälso- och sjukvårdsnämnden är att den interna kontrollen inte varit tillräcklig. Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt sätt då resultatet av nämndens uppdrag kopplat till den samlade hälso- och sjukvården i Region Skåne, inte har medfört att målen uppnås eller att måluppfyllelsen förbättrats, till exempel vad avser tillgängligheten. Det saknas vidare en tydlig styrning och uppföljning utifrån de uppgifter och ansvarsområden som nämnden har tilldelats. Mot bakgrund av detta, riktar vi även i år kritik mot hälso- och sjukvårdsnämnden.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker, trots kritik, att hälso- och sjukvårdsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Sjukhusstyrelserna Sus, Trelleborg, Ystad, Landskrona, Helsingborg, Ängelholm, Kristianstad och Hässleholm

Verksamhet

Sjukhusstyrelsernas uppföljningar visar på en fortsatt svag måluppfyllelse där huvuddelen av målen inte har uppnåtts eller bara uppnåtts delvis.

Ekonomi

Sjukhusstyrelserna Sus, Ystad, Landskrona, Helsingborg, Ängelholm och Kristianstad redovisar resultat som avviker negativt mot budget, sammantaget -508 miljoner kronor.

Vi konstaterar att de av sjukhusstyrelserna, förutom för sjukhusstyrelse Trelleborg och Hässleholm, vidtagna åtgärder för att nå en budget i balans har varit otillräckliga.

Intern kontroll

Sammanfattningsvis bedöms sjukhusstyrelserna Sus, Trelleborg, Ystad, Helsingborg och Landskronas interna kontroll i huvudsak som tillräcklig. Sjukhusstyrelserna Ängelholm, Kristianstad och Hässleholms interna kontroll bedöms som inte helt tillräckliga.

Samlad bedömning

Vår bedömning av sjukhusstyrelserna är att den interna kontrollen i huvudsak har varit tillräcklig inom sjukhusstyrelserna Sus, Trelleborg, Ystad, Helsingborg och Landskrona. Måluppfyllelsen inom samtliga sjukhusstyrelser har varit fortsatt svag där huvuddelen av målen inte har uppnåtts eller bara uppnåtts delvis. Vidare har sjukhusstyrelserna under året bedrivit verksamheterna på ett från ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt, undantaget sjukhusstyrelserna Trelleborg och Hässleholm.

Vi anser att de ekonomiska underskotten, undantaget sjukhusstyrelserna Trelleborg och Hässleholm, och bristerna i den verksamhetsmässiga styrningen är betydande samt att den interna kontrollen inom sjukhusstyrelserna Ängelholm, Kristianstad och Hässleholm inte är helt tillräckliga och riktar även i år kritik mot sjukhusstyrelserna Sus, Trelleborg, Ystad, Landskrona, Helsingborg, Ängelholm, Kristianstad och Hässleholm.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker, trots kritik, att sjukhusstyrelserna Sus, Trelleborg, Ystad, Landskrona, Helsingborg, Ängelholm, Kristianstad och Hässleholm samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Psykiatri, habilitering- och hjälpmedelsnämnden

Vår granskning av psykiatri, habilitering- och hjälpmedelsnämndens arbete visar att resultatet av nämndens verksamhet bedöms inte helt vara i enlighet med den inriktning som anges i fullmäktiges övergripande mål. Nämnden har fortsatt en svag måluppfyllelse. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är tillräcklig. Mot bakgrund av detta, riktar vi kritik mot psykiatri, habilitering- och hjälpmedelsnämnden.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker, trots kritik, att psykiatri, habilitering- och hjälpmedelsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Primärvårdsnämnden

Vår granskning av primärvårdsnämndens arbete visar att detta bedrivs på ett ändamålsenligt sätt då nämnden bedöms ha nått beslutade mål kopplade till det av fullmäktige antagna målet *serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet*. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är i huvudsak tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att primärvårdsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Regional utveckling, kultur och kollektivtrafik

Regionala utvecklingsnämnden

Vår granskning av regionala utvecklingsnämndens arbete visar att detta bedrivs på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Avsaknaden av resultat utifrån nämndens beslutade mål och uppföljningsindikatorer har försvårat för en bedömning av nämndens måluppfyllelse. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är i huvudsak tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att regionala utvecklingsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Kollektivtrafiknämnden

Vår granskning av kollektivtrafiknämndens arbete visar att detta sker på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att kollektivtrafiknämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Kulturnämnden

Vår granskning av kulturnämndens arbete visar att detta sker på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är inte helt tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att kulturnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Övriga nämnder

Service­nämnden

Vår granskning av servicenämndens arbete visar att detta bedrivs på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Vår bedömning är att den interna kontrollen i huvudsak har varit tillräcklig. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt, då förvaltning Regionservice inte uppnådde sitt avkastningskrav med resultatet -13 miljoner kronor. Förvaltning Regionfastigheter uppnådde sitt avkastningskrav med resultatet +56 miljoner kronor. De båda förvaltningarna tillsammans ger nämnden ett totalt resultat på 43 miljoner kronor vilket avviker med 3 miljoner kronor mot nämndens budgeterade avkastningskrav på 46 miljoner kronor. Mot bakgrund av detta riktar vi även i år kritik mot servicenämnden.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker, trots kritik, att servicenämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Personalnämnden

Vår granskning av personalnämndens arbete visar att detta sker på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin

verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms i huvudsak som tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att personalnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Patientnämnden

Vår granskning av patientnämndens arbete visar att detta sker på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är i huvudsak tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att patientnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Godkännande av årsredovisning

På vårt uppdrag har KPMG AB granskat 2020 års redovisning och gör följande bedömning.

Av de av fullmäktige fastställda finansiella målen uppnås skuldsättningsmålet och finansieringsmålet men däremot inte det långsiktiga resultatmålet.

Redovisningen av pensioner är inte upprättad enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning och felet är väsentligt för bedömningen av finansiell ställning.

Grundat på granskningen har det, bortsett från redovisningen av pensioner, inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade resultat- och balansräkningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Vi har sedan några år accepterat redovisning enligt fullfonderingsmodellen förutsatt att även blandmodellen redovisas då fullfonderingsmodellen enligt internationellt erkänd god redovisningssed ger en mer rättvisande bild av resultat och ställning.

Vi tillstyrker att regionfullmäktige godkänner årsredovisningen.

Malmö den 8 april 2021

Region Skånes revisorer

Louise Rehn Winsborg   Lars-Erik Lövdén*   Eskil Engström*

Gustavo Garcia*   André af Geijerstam*   Conny Johansson*

Ingrid Karlsson*   Kerstin Lingebrant*   Marie Nielsén**,

Paula Nilsson*   Mats Svanberg*   Göran Wagermark*

Inger Åbonde*

* Underskrift av revisionsberättelsen har skett genom bekräftelse via mail 2021-04-08.
** Marie Nielsén är jävig beträffande kollektivtrafiknämnden och har inte deltagit i revisionen av denna nämnd.